

Onderstaande tekst is een reconstructie van de toespraak die Leen de Rooij heeft gehouden tijdens de uitvaartdienst van Jaap Viergever op 26 november in de Bergkerk te Amersfoort.

In gedachten neem ik u mee terug naar het jaar 1951. Enkele jaren daarvoor had Jaap Viergever zijn intrede gedaan in de wereld van de damproblematiek en dit was te lezen in De Problemist van september 1951:

“Ieder probleem van hem ademt moeilijkheid, schoonheid, oorspronkelijkheid en genialiteit. Hij behoort tot de grootsten onder de groten. Hij componeert met zo'n verbluffend gemak, dat de problemen als het ware uit zijn mouw worden geschud. Zijn werk kan niet genoeg gewaardeerd en geprezen worden”.

Zelfs als we door de bombastische taal heen kijken, is het duidelijk dat men ervan overtuigd was, dat er een groot problemist was opgestaan.

Misschien vraagt u zich af, wat een damproblemist is. Ieder van u zal het damspel kennen. Om een mooie partij te spelen en tot een goed resultaat te komen, is een speler afhankelijk van zijn tegenstander. Als die niet meewerkt, komt er niets moois tot stand. Een problemist doet het anders. Hij bedenkt de mooie situaties zelf. Een problemist is een 'dichter op het dambord'. Je zou het niet zeggen van een bètaman als Jaap, maar hij had een geweldige fantasie. Die fantasie ging bij hem gepaard aan een enorme energie. Ondanks andere besognes als studie, gezin en een drukke baan maakte Jaap Viergever veel mooie problemen. Ik zal zijn vele prijzen niet opnoemen, maar volsta slechts met de vermelding dat hij in 1990 werd benoemd tot Internationaal Grootmeester in de Problematiek. Geloof u mij: daarvan zijn er niet zo veel. Ik zal proberen aan te geven waarom Jaap van uitzonderlijk belang geweest is voor de Kring voor Damproblematiek. Jaap was iemand die geweldig bezeten was van verzamelen en ordenen.

Hij was een man van regels. In 1969 schreef hij samen met anderen een technisch rapport om een einde te maken aan de wildgroei in de probleemwereld. Hij deed een poging om alle eindspelen te verzamelen en te registreren en daarvoor nam hij de gehele hem bekende damliteratuur door.

Toen de Kring in het slop zat, werd hij in 1984 niet alleen voorzitter, maar ook eindredacteur van het blad De Problemist. Hij was 'het gezicht' van de probleembond. Hij bezat het vermogen om 'kwesaties' tot de juiste proporties terug te brengen. Daarvan waren er in die tijd heel wat. Hij regelde alles zakelijk en bleef zelf daarbij zoveel mogelijk buiten beeld. Van groot belang was het damprogramma DPRO dat hij ontwikkelde. Daarmee konden alle problemen geregistreerd en gecontroleerd worden. Het was een geweldig begin waar anderen later op konden voortbouwen.

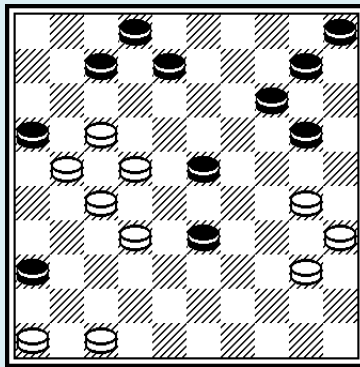
En toen kwam het dramatische jaar 2003. Jaap kreeg een zware hersenbloeding en hij kon bijna niets meer. Hij kon niet meer spreken, niet meer schrijven en niet meer dammen. Vijf jaar later kwam daar het overlijden van zijn vrouw Gerda overheen. Het moet hem geweldig hebben aangegrepen, maar hij kon het niet vertellen. Alleen degenen die hem het meest na stonden, konden zijn reacties begrijpen en uitleggen. Maar er gebeurde een klein wonder. Jaap leerde zichzelf weer opnieuw dammen. Het lukte hem zelfs weer om nieuwe problemen te maken. Hij moest daarvoor wel de cijfers op zijn dambord schrijven om standen te kunnen naspelen en er was veel geduld voor nodig, maar hij wist deze handicap met zijn enorme wil te overwinnen. Tot het laatste moment was hij actief bezig met problemen. Op 5 november, net voor zijn laatste ziekenhuisopname, maakte hij nog een probleem. Als stille getuige bleef het op zijn bureau liggen. Zijn dochter Jolijne heeft het op de rouwkaart laten afdrukken.

Jaap maakte op zijn damvrienden de indruk dat hij nogal afstandelijk was. Hij bracht alles tot de juiste proporties terug, zonder daarbij zijn emoties te laten overheersen. Toen ik bij hem thuis kwam, leerde ik een andere Jaap kennen. Ik kon niet goed overweg met het DPRO-programma en belde hem daarover op. 'Zal ik naar jou (toen nog in Zuid-Limburg) toekomen, of kom je naar mij?' Ik reisde naar Amersfoort en nam de computer in de auto mee. We werden, vooral ook door Gerda, hartelijk ontvangen. Jaap legde mij de werking van

DPRO uit. "Nee, niet zo snel", zei hij. "Doe het stap voor stap". Jaap was een uitstekende leraar. Op latere leeftijd heeft hij nog les gegeven aan de Universiteit van Utrecht.

Bij hem thuis zag ik hoeveel waardering hij had voor zijn vrouw, hoeveel bewondering voor zijn dochter en hoe trots hij was op zijn kleinzoons. Toen ik 'merkte hoe hij met zijn dochter omging, dacht ik: "Wat is hij toch een lieve man". Ik moet zeggen dat die liefde tijdens zijn invaliditeit ruimschoots is terugbetaald. Eerst zorgde zijn vrouw Gerda en later dochter Jolijne voor hem. Zij wisten het zo voor hem te regelen, dat hij thuis kon blijven wonen. In het eerste lied in de kerkdienst (Liedboek 601) werd gezongen: "*Laat ons niet uit elkaars genade vallen*". Dat is met Jaap gelukkig niet gebeurd. Toen hij was overgeleverd aan de 'genade' van anderen, werd hij liefdevol opgevangen.

De Kring voor Damproblematiek is Jaap uitermate erkentelijk voor alles wat hij heeft gedaan, waardoor de Kring is blijven bestaan. De familie mogen we dankbaar zijn, dat ze zijn leven zo hebben veraangenaamd.

**Grootmeesters laatste zet... Ir.J. Viergever, 5 november 2014:
471,41,12,24,4,1 (7,14)34**